

Szerkesztői szállítás

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimrendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 "
Negyedévre 3 "
Egy órára 1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetők s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Egyszer használt garmond sor ára 6 kr. Helyedij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 33 Haasensteint és Vogelmélt (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-utca 9 szám emelet.)

Előfizetési felhívás

„KELET”

1872-diki második év-folyamára.

A kezdet első, nehéz évének a „Kelet” — minden nagyzás nélkül mondhatjuk — szerencsésen végét érte. Szerencsésnek nevezhetjük, mert nem csak, a világrendítő események lezajlása után is, fönn tudta a t. előfizető közönség érdekelttségét, még fokozott mérvben is, tartani; hanem egy rövid év oly jelentéktelen tartama alatt is képes volt munkatársaink, specialis irodalmi viszonyaink közt oly gazdag, sora a lap nevét, tekintélyét és aránylagos hatását megalapítani.

Teljes tudatában vagyunk annak, hogy e szerencsés helyzetet egyedül t. munkatársaink szakértelmének, buzgalmának köszönhetjük; de a tényt azért lehetetlen nem constatalnunk, hogy a „Kelet” mindjárt életének első évében oda sorakozhatott veteran és nem veteran pályatársai mellé s nem csak szava bir azokéval bátran versenyző nyomatékka, hanem a központ és vidék politikai és társadalmi vezérférfiainak figyelmét, érdeklődését, szellemi támogatását is ki tudta vinni magának, sokban pártkülönbség nélkül.

A kezdet nehézségeinek latbavetésével ez eredményt fényesnek mondhatjuk, s annak érdemét t. munkatársainknak készségesen szolgáltatjuk ki, a közügy nevében. De tulajdonítjuk ez eredményt legfőbbképen annak, hogy a „Kelet”, kezdetben kiadott programjához hiven, elfogadva a kiegyezés közjogi alapját s azon tántorithatlan állást foglalva: a józan, megfontolt szabadelvűség független közlönyévé küzdött ki magát, föl- és lefelé egyaránt.

Nagyfontosságú, világtörténelmi jelentőségű év hajlik e napokkal végéhez, s ha kül- és belpolitikánkat vezérlő pártunk ingadozás nélkül, biztosan emelkedhetett ki e küzdelmek zajgásából: oly életrevalóságról tett ezáltal tanúságot, mely a jövőre is biztos zálogul szolgálhat e sokat hányatott hazának. A „Kelet” büszke reá, hogy e párt egyik szerény harcosaként tanúsíthatja magát a multban, s minden törekvése oda irányul, hogy e sorban méltóan állhassa meg helyét a jövő évben is, mely a törvényhozás új ciklusának ép oly küzdelmes, mint döntő hatása éve lesz.

Reménnyel és megnyugvással nézünk épen ezért a most közelgő új évvel szembe. mert erős hitünk van nemzetünk józanságában; mert bizton számíthatunk nem csak a régi, hanem új munkatársakra; mert erős munkakedvünk a tapasztalt és folyton növekvő pártfogásból mindig új lelkesülést merít, s mert tollunkat a tiszta meggyőződés vezérli.

Munkatársaink nem változik: az erdélyi részek közlönye voltunk és maradunk. Azt a tért választottuk, mindjárt kezdetben, munkásságunk számára, mely nehezebb ugyan, de követelőzőleg hívogat, mert pályatársaink épen ezt részletetik legkevesebb figyelmükben. Az unio végleges keresztülvitele csak a specialitások méltányos kiegyenlítésével történhetik, erőszak nélkül meg. Ennek pedig első feltétele a leplezetlen, őszinte ismertetés. Ezért foglalkozunk s foglalkozunk jövőre is első sorban a mi kérdéseinkkel, melyekre a központi lapok nem fordíthatnak kellő figyelmet. De azért a világ és központ eseményeit s legkivált kelet viszonyainak, a bukaresti dolgoknak ismertetését sem hanyagoljuk el jövőre sem.

Szóval, az adott viszonyokhoz mérve lehetőleg igyekeznünk tekintélyes vezércikkkezőink, vidéki, pesti és külföldi levelezőink, tárczáink, közgazdasági rovatunk, bőv távirataink, élénk ujdonságaink által megoldani nem épen könnyű feladatunkat.

Buzgalmunkon, igyekezetünkön bizonyára nem mulik az!

Kolozsvártt, dec. 21-dikén 1871.

Szász Béla,

a „Kelet” felelős szerkesztője.

Kiadói szó. A mit a t. szerkesztőség a lap szellemi, azt alólírott anyagi részére nézve szintén ígérheti. A csinos és pontos kiállítás mellett, valamint minden előleges kötelezettség nélkül ez évben is megköveteltük a tömöttebb és nagyobb terjedelmű nyomás által a lap beltartalmát, ugy biztos kilátásunk van, hogy a pártolás eddig tapasztalt emelkedésének folytatása esetén, a lap alakját is megnagyobbíthatjuk.

Előfizetési feltételeink maradnak a régiek:

Egész évre 12 frt.

Fél évre 6 frt.

Negyed évre 3 frt.

Egy órára 1 frt.

mely összegek legcélszerűbben a csak 5 krba kerülő postai utalványokkal küldhetők be alólírt kiadó-hivatalába.

T. gyűjtőinknek 8 előfizető után tiszteletpéldánnyal kedveskedünk.

Ezen felül rendkívüli kedvezményben is részesítjük a „Kelet” t. előfizetőit, midőn a mai számunkhoz mellékelt gazdag tartalmu könyvjegyzékben szabad választást engedünk, ugy, hogy negyedéves t. előfizetőink, a lap díján (3 frt) felül beküldött 7 frtéért 10 frt áru könyvet rendelhetnek meg, s így tovább fél- és egész éves előfizetőink, a melléklet kimutatása szerint.

Ily előnyök nyújtását csak az eddig tapasztalt s remélhetőleg fokozódó pártolás teszi lehetővé, a mit tisztelettel kér

Kolozsvártt, 1871. dec. 21-dikén

Stein János,

kiadó.

Pest, 1871 dec. 19.

(A.) Az osztrák alkotmányosság jóvőjének ügyében a mult hét végén figyelemre méltó események történtek. A feloszlott tartománygyűlések új választásai tartattak meg, melyek eredményétől függött a reichsrath összeüléseinek lehetősége. Az új választások mindenütt kedvezően végződtek a német alkotmánypártra, noha nem mondhatni, hogy ez a diadalt megérdemelte volna. A németeket a szenvedett soknemű sorscsapás sem birta észre téríteni; nem képeznek azok ma sem compact egységes pártot, mely biztos cél felé, előre kijelölt uton halad. Már a választásokban mutatkozott az egyenletlenség s több helyen megtörtént, hogy tisztán ez okból a párt vereséget szenvedett s oly választókerület, melynek többsége alkotmánypárti, a szavazatok szétforgácsolódása miatt feudális képviselőt küldött a tartománygyűlésbe. Még össze sem gyűlt a reichsrath s a német fractiók mindenike máris külön követelésekkel lép az Auerspergkormány

elő Soka azt akarják, hogy a miniszterium már a trónbeszédben határozott programmal álljon elő, mások a feloszlott morva és felsőausztriai tartománygyűlések határozatainak megsemmisítését követelik, noha ezek törvényessége aformális jog szempontjából meg nem támadható. Egy más fractió mindennemű engedményt perhorreskál, mely a tartományi autonómia kitágítására irányulna: végre van oly töredék is, mely a lengyelek kielégítését sürgeti.

A bécsi hírlapok hű képmásai ezen chaoticus állapotoknak: minden lap más irányban halad, mindegyik mást kíván, mást ajánl a kormánynak. Sőt, hogy ezen bábeli concert változatosabbá váljék, „ifju német” név alatt legújabbán új párt alakult, melynek programja az osztrák-németeket Porosz-Németországgal nem egyedül szövetségi, hanem szerves, organikus összeköttetésbe hozni. Ez ifju német párt főleg Cseh- és Stájerország németei közül újonczozza magát; a tartományokban a németek és szlávok közötti viszály és elkeseredés annyira fokozódott, hogy

az előbbieket Németországba akarnának oltvadni, mert azt hiszik, hogy akkor kényök-kedvők szerint tyránizálhatják a szlávokat. E pártnak hirnevesb vezére nincs; a pártfőnökséget Kopp, Granitsch és Pickert képviselők viszik, a párt tagjainak számát főleg a Hohenwarth-féle kísérlet szaporítá, mely igen közel hozta az aggályt, hogy az intelligens németek a tudatlan szlávok által majorizáltatni fognak. Kiválóbb politikai fontosságra a párt ma még nem számíthat és pedig mindaddig nem, míg Ausztriában a hegemonia a németek kezeiben lesz. Mihelyt ez azonban megváltozik, mihelyt a szláv törzsek hatalomra vagy befolyásra emelkednek, az ifju németek pártja is nagyobb fontosságra vergődhetik. Egyelőre e pártot igen érzékeny vereség érte, mindjárt megalakulása első idejében. A jelölt, kit a párt a tegnapielött tartott bécsi polgármesteri választás alkalmával fölállított, fényesen megbukott.

Az a nagy elem: a németek, mely Ausztriában uralkodni hivatva van, mint látható, igen sok apró fractióra forgácsolódott, s noha a többség a reichsrathban

ővé lesz, mégis megeshetik, hogy a jelentékeny kisebbség ügyesen ki fogja zsákmányolni helyzetét, s a kormánynak sok galibát okozand. Szerencsére a jövő ülésszaknak nem igen lesz más teendője, mint a költségvetés megszavazása. Az Auersperg-kormány egyideig még csak arra szorítkozik, hogy a felizgatott szenvedélyeket lecsöndesítse és mérsékelje. Így készíti elő jövő tevékenységének útjait és mezejét. Csak ha barátban és ellenségben a szenvedélyek némileg lehűltek, csak akkor fog az alkotás terére lépni.

Kivonat,

a kolozs-dobokamegyei tankerület 1870/71 évi tanügyi állapotáról szóló kimutatásból.

(Vége.)

Kolozsvár városának tankötelesei:

1. rom. cath: fiu 637, leány 648, összesen 1285. Jár fiu 587, leány 529, összesen 1116, vagy 86%. — 2. ev ref: fiu 1098, leány 1019, összesen 2117. Jár fiu 375, leány 363,

összesen 738, vagy 34% — 3. unitarius. fiu 39, leány 53, összesen 92, mind járnak. — 4. ágostai hitv: 91, fiu 64, leány összesen 155, mind járnak. — 5. grg. cath: fiu 46 leány 30, összesen 76. Jár fiu 30, leány 15, összesen 45, vagy 59% — 6. grg. keleti, fiu 17, leány 7, összesen 24. Jár fiu 7, leány —, összesen 7. — 7. izraelita. fiu 88, leány 65, összesen 153. Jár fiu 34, leány 26, összesen 60, vagy 39% — 8. cigány. fiu 57, leány 34, összesen 91, jár belőle 6 fiu, és így Kolozs megye tankerületében, beszámítva Kolozsvár városát is, van tanköteles 14,722 fiu, 12,983 leány, együtt 27,705, — ezekből jár iskolába fiu 7,339, leány 5083, együtt 13,022, vagyis 47% még a múlt évben 43% —

Dobokamegye tankötelesei:

1. rom. cath: fiu 87, leány 93, összesen 180, ezekből jár iskolába fiu 62, leány 66, összesen 128, vagyis 73%, még a múlt évben 62% járt. — 2. ev. ref: fiu 1252, leány 2066, összesen 3317. Jár fiu 621, leány 531, összesen 1152, vagyis 49%, míg tavaly 36%. — 3. unitarius fiu 4, leány 6, összesen 10, mind jár iskolába. — 4. lutheranus fiu 349, leány 302, összesen 651. Jár fiu 280, leány 251, összesen 531, vagyis 81%, tavaly 79%. — 5. görög cath: 5281 fiu, 4091 leány, összesen 9372, Jár fiu 2232, leány 1517, összesen 3759, vagyis 40%, tavaly 34%. — 6. görög keleti 800 fiu, 661 leány, összesen 1461. Jár fiu 390, leány 243, összesen 633, vagyis 43%, múlt évben 36%. — 7. izraelita fiu 89, leány 78, összesen 167. Jár 70 fiu, 52 leány, összesen 122, vagyis 73%, múlt évben 69%. — és így az egész Dobokamegyében, beleértve Szék várossát is, van tanköteles fiu 7852, leány 6297, összesen 14159. ezekből jár iskolába fiu 3659, leány 2666, összesen 6325, vagyis 45%, múlt évben 40%. —

BELFÖLD.

Déva, 1871 deczemb. 18-án.

A „Kelet” 286-ik számában Dváról „Váraljai” aláírással, ismeretes tollal egy elégiai panaszos hangból írt cikk jelenvén meg, melynek tárgya illetőleg éle megyei tiszttségünk ö. saját csekély személyem ellen levén irányozva, elkerülhetetlennek találtam arra egy pár sorral válaszolni, nehogy az efféle alaptalan vádak által a közvélemény félrevezetessék.

Hogy a Harro és Déva közötti nagy-Maros kanyarulata a körülötte fekvő művelés alatti földeket minden kiadás alkalmával elégségesen károsítja, azt tisztesséünk az említett felajdulás nélkül is teljesen felfogta, s e tárgyban már három év előtt intézkedéseket tett, többször is feliratokat menesztett fel a magas közlekedési ministeriumhoz, de miután ezen munkát a marosfolyam kir. felügyelősége köréhez tartozik, a tényleges működésre kezei kötve valának; — eltekintve a fenttisztelt maros-folyam kir. felügyelőségének e tárgyban mutatott elvitáztatatlan lassúságától, még egyéb érzékeny akadály is fordult elő; ugyanis a költségvetés szerint ezen munkát körülbelül 10,000 forint kész pénz igényel. Hogy ezen kis összegeket honnan vegye a tiszt-ség, az érdekeltek érzékeny megadóztatása nélkül, arra feleljen a felajduló ur, ha csak

világfájdalmas misantropiájában saját zsebéből azt nem előlegezné; s éppen azért tiszt-ségünk annyit alkalmatlankodott a magas ministeriumnál felterjesztéseivel, miglen ez beleegezett ezen munkálatokat állampénzsegéllyel véghezvinni, és ezen tétel az 1872-re szóló minisztr. Exposéban benn is foglaltatik, mely-lyel gondolom eléggé bebizonyítottam, hogy tiszt-ségünk a célzatos közközház felépítésén kívül egyebet is tett!!

A Cserna folyó a vasuti töltés és szántóhalmánál levő igen csekély úrtérű vas szerkezetű hid miatt a közlekedési nyáron a víz-áradások alkalmával folyását csakugyan Déva határának t. közvetlen a városnak vette, és ezen valóban sürgetős ügyben is, tiszt-ségünk mindent megtett a mi hatáskörében volt, és önön hatásköréből, már az illető technikai munkálatok kereszttülvitele elrendeltetett, a midőn az első erdélyi vasut igazgatóságának a magas ministeriumhoz ezen önfentartásunkra célzó műveletek elleni protestatioja érkezett le, a további működést betiltva! Erre le is jött a közlekedési ministeriumtól egy szak-értő biztos, a ki is saját csekély személyemmel egyetemben a kérdéssel helyet megvizsgálta, arról fenn iefealandó. — Ezen stádi-umban áll tehát ezen ügy is, s így felajdu-lásával alkalmassint népszerűséget hajbászó „Váraljai” ur vádjai szappanbuborékká de-válvának s jövőre nézve ajánlatos lenne ilyen, a közvéleményt tévútra vezetni szándékló dolgokban magának alaposabb tudomást sze-rezni. —

Lázár Farkas

megyei mérnök.

Déva, decz. 19. 1871.

A nagy közönség idáig alig tud egyebet reál-tanodáinkról, mint hogy meglehetősen későre át lett adva a nyilvánosságnak, s ennyi épen elégséges arra, hogy akármely pálcát törhes-sen sorsa felett. Legyen szabad ezért nekem pár szóval megemlítenem, miszerint nemcsak az isk la helyiségének kijelölésében nyert való-sulást a magas kormány s e nemes megye vá-lasztmányának egy reál-tanoda létesítése iránt vállaltva kifejtett igykevése, hanem az eszme megtestesülése is ohajunk szerint történt, midőn az idei járványos váltóláz dacára 22 ren-des hallgató előtt nyitja meg az intézet a reál irány sorompóit. A már letelt 3 hónap ugyan sokkal rövidebb idő, hogysem e korszerű s a minden irányban napról napra jobban elő-gazó vasuti hálózat által a civilisatio forgalmi körébe jutott Maros mentén égető szükségét pótló tanoda jövője felett biztos ítéletet mon-dának, ha azonban a megyei választmány to-vábbra is ily lankadalan ügybuzaga ommal egyengeti fennállását s az övéhez hasonló ügy-szereteivel buzognak majd egyesek is népsze-rűsítésén: a közművelődés s gyakorlati életis-meretek templomának alapvetése lett végrehajt-va. S e reményünk annyival igazoltabb, mivel a román testvérek nyelvigenyeinek is eleget tett a kir. vallás és közokt. ministerium egyik újabb rendelete, mely illetéknek a testvériség szeretetbázisává is avatja tanodánkat.

Az eddig is tanusított közérdeklődésre eltekintve a megyei bizottmány kebeléből ki-nevezett választmány bu galmától, mely lehe-tővé tette, hogy e tanoda, nemcsak a czélará-nyosság, hanem a paedagogia szabályaival is meg-

nyakbőrét s ép kéz láb visszatérve, letette a köveztet. Teglew oly nagy veszélyben forgott tette oly váratlan jött, hogy bajtársai sző szoros értelmében kővé meredve álltak ott s csak ak-kor birtak szóhoz jutni, midőn köcsisát szólítá, hogy haza hajtasson; egyenruhája tönkre volt téve. A sok kérdezősködésre csak annyit felelt, hogy „sorsát senki sem kerülheti ki,” s intett a köcsisnak, hogy hajtson.

„Vidd el legalább a kutyát emlékül” kiáltá egyik tiszt utána. Teglew közönyösen le-gyintett kezével s bajtársai némán bámultak egymásra.

A másik eset néhány nap múlva történt a parancsnok karta-estélyén. Teglew egy szög-letben ült s nem játszott. Oh, ha nekem is, mint Pusckin Pique-Damejában, előre meg-mondta volna egy vén asszony a nyerőkátyát,“ mondá egy hadnagy, harmadik ezer pontját vesztvén. Teglew egy szó nélkül az asztalhoz lépett, fogta a kártyát, emelt s e szavakkal mutatta föl: „Carreau hatos.” A carreau hatos ott feküdt. „Treff ass!” folytatá. Megint emelt s ott volt a treff ass. „Carreau király” mor-molá téveteleg hangon összeszorított fogai között. Harmadszor is eltalálta: elpirul. Kétségen ki-vül maga sem várta ezt.

„Kitűnő egy mesterség, lássuk még egy-szer” mondá a parancsnok.

„Nem foglalkozom a kártya-mester-ségekkel,” viszonzá Teglew szárazon s a más szobába ment.

egyezőleg van felszerelve, felemlitem még Zu-der Dénes gyógyi járásbeli szolgabíró ur azon tényét, hogy legközelebb 3 fírtot, mint a gr. Kun István javára kiáltott fenytírvényi összeget szolgáltatott át az igazgatóságnak: szegény sorsu tanulónak rajz- és írásszerekkel leendő ellátására. A példa igénytelen ugyan, de igaza van Apuleiusnak a „Nyngot Európa és hazánk” írójának, hogy: valamig a szegény a maga fil-lérét és a gazdag a maga ezreit le nem teszi a népnevelés oltárára, mostani csökönyös álla-potunkból ki nem juthatunk. Adjon isten a most folyamatban levő tisztújítás alkalmával sok ilyen gondolkodásu tisztviselőt hazánkban, mert hisz „miveltetés a szabadság” halljuk uton ut-félen, s kiktől várhatnánk többet ennek való-sításaira, mint épen a közbizalom által a köz-igazgatás teendőivel megbízott egyénektől!

— s — r.

Országgyűlés.

Pest, dec. 16-án.

Elnök Somssich Pál; jegyzők: Széll Szeniczey, Jámor. Mihályi

Fodróczy Sándor interpellatiót intéz a közmunkaminiszterhez, melyben kéri, miért késlekedik annyira a varaszapret csi vasut kiépítésére vonatkozó előterjesztésével?

Az interpellatió kiadatik a miniszternek Nehrebeczky Sándor a következő interpellatiót intézi a közmunka és közlekedési miniszterhez:

„Hajlandó e a miniszter ur az 1870-ik évi XXVIII. t. cz. mellékletét képező nyir-egyház-ungvári vasut engedélyokmányának 24. §-a módosítását célzó oly törvényjavaslatot terjesztetni a ház elé — még ez ülésszak alatt — mely szerint e vasutnak megnyitása szakaszokban is lehetővé tétessék.”

Az interpellatio kiadatik

Széll Kálmán benyújtja a pénzügyi bi-zottság jelentéseit a hozzá utasított több rend-beli tárgyról, így Möriz Pál határozati javas-latáról, a pénzügyminiszternek a vasuti kölcsön állapotáról tett jelentéséről, a fővárosi körut-ra kért 500,000 frtnyi kölcsönről s néhány kér-vényről, továbbá benyújtja a központi bizottság jelentését az 1872-re szóló adó törvényről. A ház az adó törvények tárgyalását holnapra tűzi ki és elrendeli a többi jelentés kinyomatását is.

Kvassay László benyújtja a központi bizottság jelentését a dohányjövédékről.

Györffy Gyula benyújtja a központi-bizottság jelentését a főrendiház által az ipar-törvényjavaslatban tett módosításokról.

Kinyomatnak.

A ház napirendre tér és tárgyalás alá ve-szi Szögyényi László előadójának jelentése nyomán a kérvényi bizottság jelentését.

A kérvényi bizottság véleményei helyben-hagyatnak s a kérvények részben a miniszte-riumokhoz, részben a ház egyes bizottságaihoz részben egészen elutasítatnak.

Folytatatik a közl. és közmunka mi-niszterium 1872-ki költségvetése.

A tegnapi tárgyalás alá vett vasutépíté-szeti (X.) czimnél Irányi Dániel a vasuti kocsi azonnali fűtését kívánja határozatilag kimondatni, mi Tisza miniszter, Tisza Kálmán, Helfy, Csanády, Pataky, Zsedényi és Ghyezy Kálmán hozzászólásaik után elfogadtatik.

En nem is képelem, hogy találhatta ki a kártyákat, de saját szememmel láttam. A legtöbb játékos megpróbálta utánozni példáját, de egynek sem sikerült. Egyik, másik nagy bajjal eltalált egy kártyát, de kettőt egymás után, lehetetlen volt. Teglew pedig hármát talált el. E körülmény megalapította hírét s mindenki végzetserű, titokzatos embernek tartá.

IV.

Nagyon természetes, hogy Teglew rögtön kapott e híren. Valami sajtáságos fontosságot, különös színezettel kölcsönzött neki az. A mint mondani szokták, bizonyos reliefet nyert vele s kevéssé kifejtett szelleme, jelentéktelen ösme-retei, orjási önzése mellett igen nagy hasznát vette e birnek. [Kérdemelné nehézlett volna, meg-tartani nagyon egyszerű: csak hallgatnia s magát elszigetelnie kellett. De én nem hire miatt vonzódtam Teglewhoz s nem azért — mondhatom — szerettem meg. Először is sze-rettem őt, mert én magam is meglehetősen vadóc voltam s találtam benne valamit, a mi velem azonos volt s aztán azért, mivel jó és alap-jában igen ártatlan szívű vala. Valami szána-lomszerű érzelmeket keltett föl bennem: mert nem tekintve végzetserűségének hírét, melyet a véletlen kölcsönzött neki, úgy tetszett nekem, hogy a sors nehéz keze nyugszik rajta álom-sulylyal, mit ő nem is gyanított. Természe-ten eltökéltem előtte ez érzelmemet. A szána-lom-gerjesztésnél lehet-e gonoszabb sérelem

Péchy Tamás a kereskedelmi érdekek nagyobb figyelembe vételét ajánlja az üzlet-rendszabályok alkotásánál, — mint eddig.

Tisza László a töltésék, alagutak és hidaknál mutatkozó tanulmány-hiányt roszaolja különösen a keleti vasuton.

Erre a vasutigazgatóságok teelölössége Patrubbyt tegnapi viaszavont indítványa fen-tartott részének értelmében kimondatván, stu-domásul vétetvén a miniszter jelentése a ko-csik szaporítását, a közraktárak iránti javaslat közeli betérjesztését illetőleg, igazgatóság és üzleti költségekre összesen 463,339 frt szava-zatik meg, új vonalok tanulmányozására 50 ezer frt.

A károlyváros-fiumei vasutra a bizottság 10 milliót ajánl.

Rövid vita után a tétel megszavaztatik, valamint a következők is a bizottsági vélemény-bez képest, észrevétel nélkül: a salgótarján-rutkai vasutra 7296,151 frt, — a hatvan-jász-berény-szolnokira 3,089,570 frt, — a zolyom-besztercebányaira 450,000 frt, — fiumei pá-lyaudvar építésére 1,000,000 frt, — a buda-pesti összekötő vasut 1 millió 500 ezer frt, Magyarország topografiai térképének lemasolá-sára 14 000 frt.

Fedezet: Szabványrajzok eladásából 10,000 frt, vasuti felügyelőségi költségek meg-térítéséből 274 ezer; a vasuti kölcsönből folyóvá tétetik 15,589,166 frt.

Beruházások az államvasutaknál Északi vasut: 1,105,987 frt, — a forgalm. beruházásokra kért költségből a bizottság csak 1,500,000 frtot hágy meg, — tartalék fogal-mi készletekre 460 ezer frtot. A közlővélemény még több törlesztést indítványoz Ghyezy Kálmán azonban visszaveszi az indítványt.

Ezzel a közmunka és közlekedésügyi mi-nisterium 1872-iki budgetje befejezve levén, Lónyai miniszterelnök indítványozza, hogy a ke-reskedelmi ministerium budgetjének tárgyalá-sa után az igazságügyi vétessék fel, mert en-nek új év előtti letárgyalása igen szükséges a bírósági szervezés szempontjából, s lehetséges, hogy a tegnapi benyújtott indemnity-törvényja-vaslat a budget némely részére alkalmazandó lesz. (Helyeslés.)

5 percnyi szünet után kezdetét veszi a földművelés, ipar- és kereskedelmi miniszteri-um 1872-iki költségvetésének tárgyalása.

Wahrmann Mór előadó ajánlja a bud-get elfogadását a pénzügyi bizottság módosítá-sai szerint, melynek rendes szükségletére a kor-mány 10 209,439 frtot kér, tehát a múlt évi-nél 1,021,269 ftal többet. Randkívüli kiadá-sokra kéri 1 946,674 frt, a múlt évinél 1,167,274 frttal több, mihez még 6461 frnyi nyugdíj-szaporítás veendő. A fedezet 1871-re 7 431,550 frt volt, most 8 703,938 frt s így 1872-ben a fedezetlen összeg 248,164 forint-tal csekélyebb, mint 1871 ben volt.

Horn Ede kijelenti, hogy általában el-fogadja a jelentést, de a részletekben a külön-véleményhez ragaszkodik; egyuttal inti a kor-mányt, hogy a társulati szellemet mozgítsa elő, de igyekezzék a szédelésnek szigorú nyilván-osság és felelősség által elejét venni, s terjesz-sze be mielőbb a részvénytársulati törvényt. A kereskedelem érdekében óajítja az ünnepek kevesbitését.

Helfy Ignác hangsulyozza, hogy Ma-

a végzet emberére nézve? Maga Teglew is jó indulatokkal volt irányomban, bizalmas volt, fecsegett velem; velem szemben rászánta ma-gát s leszállt ama talpazatról, melyre föl-helyezték. Beteges öntetszelgéstől kirozgatva, valószínűleg megvallotta magának szívében, hogy ez öntetszést semmi sem igazolja is, hogy a többiek talán felülől alánézik, mig én, egy 19 éves síheder, nem genioztam őt, s attól való remegése, hogy valami középszerűt, alkalmatlant talál mondani, nem nyomta másokkal szemben örökösén lesben álló szívét körömben. Néha még fecsegőv is lön s ezer szerencséje volt, hogy ilyenkor senki sem hallá rajtam kívül. Hirneve nem soká tartott volna. Nem csak nagyon keveset tudott, hanem majd sem-mit sem olvasott s neki elég volt, a mit anek-dotákban és közszájban forgó historiákban gyűjt-hetett. Hisz a sejtelmekben, jóslatokban, talál-kozásokban, szerencsés és szerencsétlen napok-ban, a gondviselés üldözésében vagy védelmé-ben, egy szóval az élet fontosságában. Még bizonyos „klimatikus években” is hitt, melye-ket valaki említett előtte, de a nélkül, hogy tulajdonkép tudta volna: mit jelentnek e sza-vak? A végzet valódi férfiai nem ösmerik e hitet, ők csak másokkal hitetik el azt. De Teglewt csak én ösmertem ez oldalról.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Egy kopogó szellem.

(Turgenev Iván rajza.)

(Folytatás.)

III.

Szolgálati idejének kezdetén két dolog történt vele, melyek nagy mértékben segíték elő, hogy végzetserűségének híre megalapuljon. Épen kinevezetése napján — márczius közepé-től lehetett — teljességében sétálgatott a Newa partján, néhány vele egyszerre kinevezett tiszttel. A tavasz az évben korán köszöntött be. A Newa fel volt dugadva, a nagy jégdara-bok olvadoztak, de a folyót vékony, félig vizalatt álló jégkéreg borítá. A fiatalok fecsegték, nevet-köztek, midőn egyikök hirtelen megáll. Husz lépésre a parttól, lassan uszó jelen egy kis kutyát vett észre. A szegény állat egész testé-ben remegett s keservesen vonított. Vége van, mormogá a tiszt. A kutya folyton tovább uszott s egy lépcső irányába jutott, mely egé-szen a víz színéig szolgált. Teglew egyszerre egyetlen szó nélkül, lesettett a lépcsőn, a vé-kony jég-burokra szökcent s majd lemerülve, majd kikapaszkodva, a kutyáig ért, megkapta

gyarország kizárólag a földmívelésre van utalva, az ipar és kereskedelem haladása is ennek előmenetelétől feltételeztetvén, azért is ez irányba kívánja a főfigyelmet terelni.

Tíz a László erdészeti és a mezői munkát adó és vévő közti viszony szabályozására íránt törvényjavaslatot sürget, s roszálja, hogy mindaddig a vándortanítók képzésére megszavazott összeg hovatfordítása fel nem derítettett.

Szlávy miniszter ragyogó humorral felel az előtte szólónak, sajnálatát fejezve ki, hogy Horn képviselő éppen most kimegy, holott ő végig hallgatta hosszú beszédét. Mindekelőtt kijelenti, hogy a részvénytársulatokra vonatkozó törvényjavaslat oly stadiumon van, hogy nemsokára benyújtható lesz. A mi az ünnepek kevésbítését illeti, érti hogy Horn ur még heti ünnepeit is szeretné vasárnapra tenni (derütség.) de kéri, hogy mindenki úgy volna vele. Horn azt mondta, hogy a kormány nem sokat ügyel a szédelgő társulatokra, Helfy pedig azt, hogy többet is, mint kellene; ő inkább az utolsó nézetek áll, a nélkül azonban hogy beismerné, miszerint a kormányuk része lenne a tisztátalan bukásokban. Az ellen, hogy nincsenek consuláris jelentések, utal a statisztikai kimutatásokra. Hogy a marhavész el leni intézkedések, mint Helfy képviselő mondá, a megszavazott összegek daczára sem elégségesek, arról ő nem tehet, hisz a kórházakra is megszavaztatnak összegek, még sem lehet meg gátolni, hogy az emberek betegek legyenek (Derütség.)

Erre a részletes tárgyalás vévő kezdetét, vita nélkül szavaztatik meg az I. czimre (köz-ponti igazgatás.) 163.380 frt. (1871-re ugyan-annyi volt.)

(Vége köv.)

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, decz. 21.

Andrássy gr. és Ausztria.

(s.) A bécsi „N. Freie Presse“ közlebb-ről érdekes párbeszédet közölt, mely állítólag a külügyminiszter és egy journalista között folyt. Andrássy gróf a párbeszéd folyamában Ausztria belügyei, az alkotmány- és a cseh meg lengyel kérdésben határozottan körvonalozta állását s nézeteit. E közleményt még eddig legalább nem cáfolták meg, miért is a „N. Freie Presse“-nek ezuttal úgy látszik hiteelt adhatunk.

A párbeszéd, melyből egy részt mi is érdemesnek tartunk olvasóinkkal megismertetni, ime itt következik:

Andrássy: Nagyon tévednek, ha engem most is magyarnak tekintenek. Bizonys, hogy magyar vagyok s azt nem, is szégyenlem, de mégis vagyok annyira politikus, hogy mindekelőtt tudjam, miszerint ma közös miniszter vagyok s nem szabad külön szeparatistikus nemzeti miszsiót követnem. Mi magyarok gr. Beustnak soha szemére nem vetettük, hogy szász.

Journ. Bizonyára nem, mert gr. Beust a belpolitikában a magyarokkal rokonszenvezett s a külpolitikában semmit a magyar érdek ellen nem tőn. Az osztrák-németek az Andrássy miniszteriumot mindaddig, míg valamely külügyi kérdés fölmerül, az osztrák alkotmány-kérdéssel szemben elfoglalt állása szerint ítélendik meg.

Andrássy. Nem félek ezen ítélettől. Mint hive a magyar alkotmánynak és a kiegyezésnek, minden rokonszenvem és érdekem az osztrák alkotmány részén áll.

Journ. Gr. Hohenwarth is az alkotmány mellett nyilatkozott.

Andrássy. Nyilatkozatomban nincs utógondolat, mert alkotmányhűségemnek alapja a politikai paritás Ausztria és Magyarország között.

Journ. Ugy hát azt is elismeri, hogy a némos alkotmánypártnak teljes igaza van, midőn a landtagok viharainak állandósítása ellen a direkt választások által kívánja magát biztosítani?

Andrássy. Bizonysan. A választási reform ezen irányban elkerülhetetlen. Minél több nehézséget gördítenek a landtagok a reichsrath elé, annál több jogot adnak önöknek a direkt választások behozatalára. Most van egy választási pótörvény az esetre, ha a landtagok nem választanak, mert ez esetet kivételesnek gondolták; ha e kivételek megszaporodnak, szabálylva lesznek. Idáig a direkt választások kivételkép meg voltak, ezentul hogy a reichsrath biztosítva legyen, szabálylva kell lenniök.

Journ. Egészen egyetértek és a reichsrath tökéletesen jogosult a reformot behozni.

Andrássy. Mindenesetre. Kell, hogy ezen joga meglegyen, mert a parlament alkotása föltött csak maga a parlament határozhat.

Journ. Ez az alkotmánypárt álláspontja. Hátra van az ugynevezett kiegyezési politika kérdése.

(Vége következik.)

A KELET magán-távirata.

Estelott Pesten, decz. 21. 10 ó. 40 p. d. e.

Briszsett: decz. 21. 11 ó. 15 p. d. e.

A képviselőházban tegnap igen heves viták közt kezdetett meg a közoktatási budget tárgyalása; több jobb- és baloldali szónok élesen bírálta, Pa-ulert senki sem védte. Ma folytatattik.

A birói kinevezések 18-án szentesítették, talán holnap közölteni fognak.

A francia nemzetgyűlés bizottsága Thiers kívánata ellenére a Párizs ba vissza nem térést kimondá.

Walesi herczeg gyorsan üdül.

A spanyol Malcampi ministerium lemondott; utóda nihetöleg Zorrilla lesz.

A svájci nemzeti tanács a halálbüntetést eltörölte.

A folytonos lázadások miatt a mexicói congressus Juarez elnököt martiusig korlátlan hatalommal ruházta fel.

Városi közgyűlés.

A városi képviselőtestület tegnapi ülésében a 40-es bizottság szervezési munkálatainak tárgyalása folytatott.

Simon Elek városi képviselő a bemutatott munkálata névze tegnapi beszédében kimondotta, hogy ő a 40-es bizottság munkásságát és buzgalmát elismeri, s a mit a munkálataiban jónak talál, azt készséggel elis fogadja, de be kell hogy vallja, miszerint a javaslat nincsen tudományosan kidolgozva, a városi önkormányzat, a személy és vagyon biztonságáról nincs kellőleg gondoskodva. Nem tartja helyesnek, hogy a személyes felelősség egy személyre, a polgármesterre ruháztassék, hanem azt a tanácsra, melyet a törvény is fenntart, kívánja áthelyezni. A munkálataba bevett rendőrbírói állomást feleslegesnek tartja, s a rendőrségnél nagyobb központosítást kíván. A rendőrbiztosoknak adott hatalom tulságos, s a mezei rendőrségnél elvetendőnek tartja az abban elősorolt 1860-dik évbéli SS-akat. Az iroda vezetői állomás nélkülözhető, s a levéltárnál a fasciularis rendszer szerinti kezelés nem célra vezető. Ezért, miután egyedüli célja az, hogy városunk egy minden érdekelt biztosító szervezésre tegyen szert, s hogy ezen szervezési munkát minél előbb létre jöjjön, indítványozza: küldessék ki a polgármester elnöklete alatt egy 6 tagu vegyes (a 40-es bizottságból és új tagokból álló) bizottmány, mely a 40-es bizottság munkálatait a szónok által előadott alapelvekkel egyeztesse össze, s az egészről egy egyöntetű egézet készítse.

Ez indítványra és megjegyzésekre a 40-es bizottság előadója Dr. Fischer Lajos egy hosszabb beszédben kimerítően válaszolt a tegnapi ülésben. A Simon Elek által felhozott állításokat egyenként bonczkál alá véve, azokat alaposan megczáfolta. Elősmerte, hogy a munka nincsen a legtudományosabban kidolgozva, minnek oka az, hogy azt nem professorok készítették, de a bizottság tagjai mindnyájan áthatva az ügy fontosságától, erejükhez képest mindent megtettek, s sajnálatlalt nélkülöztek az indítványt tevő urnak a bizottságból való ki maradását, hol a tudományon s hosszas gyakorlaton alapuló böles tanácsait kellőleg érvényesíthette volna. Kimutatta, hogy a tanács végképeni megszüntetése a javaslatban nem fordul elő, sőt mint másodfoku hatóság fel van emlitve; a rendőrbírói állomás a fenytvényi ügyek gyors ellátása és elintézése tekintetéből multhatlanul szükséges; a rendőrbiztosoknak adott hatalmat tulságosnak nem tartja, mert az erre vonatkozó illető S-ban tisztán ki van fejezve, hogy a rendőrbiztos a házmozozást stb. meg bízá folytán teljesítheti, annyi hatalmat pedig a rendőrfőnöknek éppen a személy és vagyon biztonság érdekében okvetlenül kell adni, hogy szükségesében házmozozást, letartoztatást stb. elrendelhesen. Élénk színekkel festette, hogy mily ellenmondásba jött az indítványozó, midőn nem akarja egyedül a polgármesterre ruházni a felelősséget, a rendőrfőnök kezébe pedig mindent egyesíteni kíván.

A mezei rendőrségre névze az eddig szokásban levő szabályokat alkalmazták, s azokat egy jobb hiányában addig, míg a törvényhozás e tekintetben gondoskodik, megtartani javasolja. A levéltára névze czélszerűbbnek tartja a fasciularis rendszert, mint a jegyzőkönyvi szárnok sora szerinti elhelyezést, mert a fasciularis rendszer szerint az egy ügghöz tartozó darabok mind egy csomóban levén, az ügydarabok felszerelése gyorsabban történik. Ő mindazonáltal minden egyes S-ból cabinet-kérdést nem csinál, ha egyes pontok, vagy fejezetek tetszésre nem találának, azok módosíthatók, azért is nem tartja helyesnek, hogy az egész munkát elvettettvén, az egy kisebb körű bizottságnak, újabbban leendő kidolgozás végett átadassék, hanem a munkálatait részletes tárgyalás alapjául leendő elfogadására ajánlja.

Ezután Filep István indokolta a választó

kerületek beosztását. Jakab Elek borzalommal hallja, hogy dr. Fischer előadó az ősi intézmények lerontásába, a tanács megszüntetésébe oly könnyen beleegyeznek. Ő fentartani s biztosítani kívánja mind azon jogokat, melyeket a törvény maga is megad, azért pártolja Simon Elek indítványát. Berde Aron fejtegeti a munkát és az indítvány közti elvi eltérést. A 40-es bizottság munkálata a felelősséget egy személyre, az indítványozó egy testületre óhajtja ruházni. Miután a testületi felelősség az igényeknek teljesen meg nem felel, a 40-es bizottság munkálatait tárgyalás alapjául elfogadja. Id. Hincz György sértőnek találja, hogy a kiküldött 40 tagu bizottság munkálata elvettessék, mert ha ilyesmi történik, akkor jövőre bizonyonyal senki sem vállalkozik ily munkát készítésére, szavazást indítványoz. Tamási Sándor különösnek találja, hogy a polgármester felelős legyen, még pedig oly tisztviselőkről is, kiket nem ő nevez ki, hanem ugyszólv a nyakára választanak, pártolja Simon Eleket. Nagy Péter lehetetlennek tartja, hogy ily munka rövid idő alatt elkészülhessen, ha azonban ezt elfogadják, kívánja, miszerint a 40-es bizottság munkálata, mint a netalán leendő kisebbség felsőbb helyre felterjesztések. Simon Elek nem ismeri el, hogy többségben lehetnek, azért ő is óhajtja, ha netalán indítványa el nem fogadtatnék, az ő munkálatait mint kisebbség szintén mellékeltessek. A bizottság munkálataiban azért nem vett részt, mert csak póttagnak választatott, ő azonban dolgozott, s készen van saját munkálataival. Hajós János meggyőzőleg és nagy hatással szólott a tárgyhöz, pontonként kimutatva az indítványok helytelenységét. A szavazásra kerülőn a sor, élénk vita merült fel a kérdés felterjesztése névze, mihez többen szözlottak. Az elnök által feltett e kérdésre, akarja-e a képviselő testület tárgyalás alapjául a 40-es bizottság munkálatait elfogadni, vagy nem? A jelenlevők nagyobb része felállván, az határozattá vált. Jakab Elek kinyilatkoztatta, miként ő a szavazásban részt venni nem kívánnak.

Evvel az ülés fél 8 óraker véget ért.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, december 21.

— **Ő felsége** f. év decz. 10-ről kelt legfőbb elhatározásával gróf Károlyi Alajost rendkívüli nagykövetté a német császár és porosz király ő felsége udvarához kinevezte.

— **Ő Felsége** állítólag elhatározta, hogy tekintve a besztércezi javak rendezetlenségét, Ipolyi Arnold ottani püspök még három évig egri kanonoki stallumának jövedelmeit huzhassa.

— **Nemzeti congressus** Bécsben. Rokitsausky udv. tanácsos s tanár elnöklete alatt szombaton tartott az első értekezlet Bécsben, az ott 1873-ban rendezendő nemzetközi orvosi congressus tárgyában. Az értekezlet elhatározta, hogy a himlőoltási kérdés, a cholera, a vesztégár, s a prostitutio rendezése fog e congressus által megvitattatni. Azt is elhatározták, hogy a magyar orvosokat meg fogják kérdezni, vajjon közvetlenül mint e congressus rendezői akarnak-e abban részt venni, mely esetben az értekezlet rendezőse magyar jelleggel is bírand, vagy pedig külföldieknek kívának-e tekintetni.

— **A nagy. kir. igazságügyminiszter** Győrfi Gábor szamosújvári m. kir. orsz. fegyintézeti őrpáncsnokot, ugyanezen fegyintézet-hez másod osztályu tisztí irnokká nevezte ki.

— **A Maros szabályozása** és hajózhatóvá tétele Aradon nagy pártolásra talál. A város legutóbbi közgyűlése ingeny szavazta meg a szabályozási vonalba eső telkeket, azon felül 40 ezer frittal segíyezi a vállalatot.

— **Az erdélyi földtehermentesítési** pénzalap magyar királyi igazgatóságától 15741 1871 sz. a. a következő hirdetményt vettük: Az erdélyi földtehermentesítési kötvényeknek 1871-ik év második felére meghatározott XII. kisorsolása folyó év deczemb. hó 31-én délelőtt 9 óraker az ország házában a feloszlatott kir. főkörmányszék tanács termében nyilvánosan fog megtartatni. Mi is ezenel köz-hírré tétetik. Kolozsvártt 1871 dec. hó 19-én.

Gr. Péchy.

— **Fogyasztó egyetünk** is létrekzik tagjainak új évi ajándékot adni, midőn jazon inézkedését hirdeti, hogy addig, míg rendes boltat vagyunkozkáztaftas nélkül nyithatna, házi raktárából árucikkeit házhöz küldik, ha az óhajtott mennyiségről az jegylet főnöke két krajczáros levelezési lap által, posta útján értesítettik. Nem rosz! de tán még jobb az, hogy köröztetése szerint rendes fogyasztó tagjainak a tűzfát is a vétel árban házhöz küldi, és azon tagjainak is, kik csak ezen fezikket fogyasztják nem többet — számít fel 8%-nál, (a tökéért és 1-et a kezeléért: tökéletes száraz fát teljes öllel így szerezhetni a mai cselédi és piaci viszonyainkat tekintve valódi könnyítés! A szándékolt erdő vételt az egyet még nem teljesíthette. Márka pénzét vállalkozótól való vásárlásra, az egyet a jövő

évtől kezdve, Lichtenegger puskaműves által piaci boltjában fogja kezeltetni. (Beküldetett.)

(S.) **Kaunitz és Richelieu** tegnap másodsor került, rövid idő alatt, szinpadunkon előadásra: jó szerencse, mely jobb szini terméket is érhetné. Az előadás ezuttal sem volt valami brillant; Kovácsot alig engedte a köhögés némelykor szóhoz jutni, a mi azonban nem gátolta, hogy Kaunitzból egy szalonias megnyerő alakot, az egyénitér a és caracte-rizálás legkissebb nyoma nélkül, állitsón élénk. Boér Emma elegáns toilettéjében szép jelenség volt; játékaival is sikerült, a szerelemből politizáló orosz herczegnőt helyesen jellemezni; habár ha részletekbe volna időnk és terünk bocsátkozni, kifogásokat is emelhetnénk egy-egy vonás ellen. Eichner Anna elemében volt és a naivoskodó részeket érvényesíteni tudta; míg ellenben Mátray B. nem mozgott szerep-körében; Krasznai és Erdélyi valamint Fejérváriné megállották helyüket, habár az utóbbi a hirtelen rosszul lett K. Jászay M. szerepét csak az előadás folyama alatt vette is át.

— **A mai szinlapon** meglepetéssel s mondatjuk az egész közönség felháborodással vette Fejérvári ur újabb szinházi csinját tudomásul, melylyel a Mátrai B. Béla jutalom-játékára választott szombatot valami „itt még soha nem látott“ „a meyezetten sétáló“ komédiával veszi igénybe s evvel társulata legtehetségesebb és szorgalmasabb tagját leszorítja a már hetekkel ezelőtt kitűzött sorrendről. Ezt sem Mátrai B. sem a közönség nem érdemelte meg az igazgató urtól, kitől, ha már szinházi viszonyaink között állítólag a financialis és nem művészeti érdek az irányadó — még is megvárhatná a közönség is, meg Mátrai B. is, hogy a financialis tekintet ne emeltessék kizárólagos és minden egyebet absorbeáló érdekké. Mert hát elvégre is egy szinház, ha mindjárt a kolozsvári is az, az izlés nemesítő szinművészet csarnoka, s ha viszonyaink némileg igazolják is, hogy a művészet a komédiának feláldoztassék; de azt már aztán nem igazolja, hogy holmi hajmeresztő, kedélyvadító vásári bódéba illő komédiáért, ha mindjárt az angol királyné ő felsége tetszését is megnyerte az, felültesse eléggé bálás és türelmes közönséget s oldobja társulatának legnagyobb reményekre jogosító tagjának méltó jutalmát képezendő jutalomjátékát egy oly napra, midőn a közönség egyrésze a „Dalkör“ évenkénti egyetlen ostélyén lesz vagy legalább is lehet.

— **A kolozsvár n.-várad** vonalon talán végre és valahára meg fogják indítani a személyvonatokat, írja a „Nagyvárad“ s ezzel az az igazgatóság véget vet annyi kellemetlenségnek, mely ma még az utas embert folyton üldözi e vonalon.

— **Bráth Frigyes** és a fiatal Salamon János zenekara jelenleg N.-Váradon működik. Az ottani lapok elismerőleg nyilatkoznak rólok.

A szerkesztő postája.

— **Dr. Dobránszky Péternek** Tör szüke következtében csak holnap közölhetjük ön igazmondásának szép bizonyítványát.

KÖZGAZDASÁG.

A besztércezi piaci árai decz. 19. 1. ausz. mérő Búza 6 ft 20 kr., elegybúza 4 ft 60 k. rozs 4 ft 20 kr. kukoricz a — ft — kr. Zab 2 ft 10 kr. pityóka 1 ft 40 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsir 65 kr. Egy icze borsó — kr. lenese, iczeje — kr. paszuly, iczeje — kr. Egy mázsa kenyérliszt 10 frt. Egy font marhahus 16. Egy mázsa széna 2 frt — kr. Egy 61 tűzifa kemény 16 ft 20 kr. Mezei napi munkabér 60 kr.

A m.-vásárhelyi piaci árai decz. 14. mérő tisztabúza, ausz. mérője, 6 ft 10 kr. elegybúza 4 ft 40 kr., rozs 3 ft 60 kr., törökbuza — ft — kr., zab 2 ft 30 kr., széna mázsa 2 ft 10 kr. Egy 61 fa 36 hüv. hosszú 12 ft. 50 kr. marhahus fontja 16 kr., konyhaliszt 12 frt — kr. borsó 24 kr., lenese — kr. paszuly — kr.

A deézsi piaci árai deczember 19-ről alsó ausz. mérője. Tisztabúza 6 ft. — kr. Rozs 4 ft — kr. Elegybúza 5 ft 40 kr. Zab 1 ft 60 kr. Széna kötve 2 ft 50 kr. Egy 61 fa 36 hüv. hosszú 10 ft — kr. Egy font faggyugyertya 42 k. Marhahus fontja 15 kr. Konyhaliszt 9 ft — kr. Lenese kupája 18 kr. Paszuly kupája 14 kr. Burgonya, mérője 2 fr 80 kr. Disznózsir fontja 1 frt.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Decz. 20-án 5% Metalliques 100 fr 60.45. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 70.70. 1860. Kölcsön 102.50. Bankrészevény 803. Hitelintézet részvények 320. frt. 319.50. London 11 ft. st. 117.45. f. 20 kr. Ezüst 116.90. Cs. kir. arany 5.54. 5/10 Napoleondor 9.31. 5/10 Urbéri kötvények: Magyarországi 78.85. Temesi 75.60. Erdélyi 75.50. Horvátországi 68.25.

Felelős szerkesztő **Szász Béla.**

(437)

(1-*)

Irodalmi ajándékok!!

A karácsoni és újévi ajándékok
vásárlói kedveltjeiknek szebb, hasznosb és maradandóbb
becsü ajándékot nem választhatnak, mint

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt,
bel-középuteza, gróf Teleki-ház,

hol a hazai, úgy a német, francia és angol irodalom remekművei,
különösen pedig ajándékoknak alkalmas dísz-albumok, remekírók, költemények,
imakönyvek és ifjúsági iratok olcsóbb és legdiszesebb kötésekben és dús vá-
lasztékban találhatók.

Karácson- és újévre!!

(436)

(2-3)

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvári kereskedő társaság tano-
dájában, a számtan- és földrajz tanári állo-
más, mely 200 o. é. frt. évi díjjal van rend-
szerezve, üresedésbe jöven, ennek betöltése-
végett a pályázat azon felhívással tétetik
közé, hogy azt elnyerni ohajtók eziránti
kérvényeiket **14 nap alatt** alólirhoz küld-
jék be.

Kolozsvártt, 1871. dec. 17.

BOGDÁN ISTVÁN,
a ker. társaság elnöke.

(435)

(2-3)

Tüzi-bükkfa és deszka eladás.

Beszterezze mellett 2 óra járásnyira
3110 ☐ **61**, 7 láb magas, 4 láb hosszú
vágatlan tüzi-bükkfa, öle **50** krért eladó. A
fa egyenes helyről akár tengelyen, akár vizen
úsztatva elszállítható.

Ezenkívül Beszterezén helyl eladó 2000 da-
rab 2 éves száraz c. ollos deszka, darabja 30 kr.
Értekezhetni Wieder Frigyes ural Kolozs-
vártt nagy uteza 287 szám alatt.

Karácson és újévi ajándékok! Karvázy Gyula

ajánlja a legújabb és legszebb diszmű dobozait, melyek egyenest a híres **bor-
deauxi** Louis Charles és **neufchateli** Suchardtól érkeztek: áruk **30**
krajczártól kezdve **10** forintig; különös figyelembe ajánlom a következő cikkeket:

csinos kis doboz 20 darab finom csokoládé szivarral	— frt 40 kr.
indiai szivar tárczák, egy darab	— frt 65 kr.
francia „	— frt 75 kr.
zene-album ellátva 8 ének és táncdarabbal	1 frt 10 kr.
„ „ 18 „ és „	2 frt 50 kr.
egy kis doboz csokoládé bonbon	— frt 60 kr.
„ nagy „	1 frt 20 kr.
„ doboz csokoládé felvágott darabokban	1 frt 30 kr.
legfinomabb csokoládék fontja 90 krtól	1 frt 80 krig.

Ajánlom továbbá **KARÁCSONFÁRA** való cikkeket, melyek ná-
lam a legnagyobb választékban találhatók, szintugy vékony viasz és színes
paraffin gyertyákat.

(430)

(3-10)

Karvázy Gyula.

(382)

(7-12)

Karácsonyi s új-évi ajándékok BESZERZÉSÉRE

ajánlja tiszteletteljesen alólírott a t. cz. közönségnek dusan berendezett

percellán raktárát,

melyet az üzlet máskénti berendezése miatt leszállított gyári áron végképen ad el.

Egyszersmind ajánlja minden időre gazda-
gon ellátott férfi, női- és gyermek

cipő raktárát

bársony, posztó, brünell és többféle bőrből, izlé-
ses kiállítással a legjobb anyagból készítve

példátlan jutányos ár mellett.

Vidéki megrendelések mérték, vagy minta cipő beküldése mel-
lett azonnal és pontosan teljesíttetnek, meg nem felelők kieserlítettnek. A nála vett
lábbeliknek jutányos kiigazítását is elvállalja az alólírott.

Végül ajánlja norinbergi és díszárú cikkeket u. m. útibőröndöket és táskákat,
sétapálcákat, esernyőket, esőköpenyeket, késeket, evőeszközöket, ollókat, varró
párnákat, ékszereteket,

férfi kalapokat

és aközeledő karácsony és új-évre

mindenféle ajándékok gazdag kiállítását, valamint gyermek-
játék tártát.

GUGGENBERGER PÁL,
főtér, Antos ház.

(416)

(6-6)

16 rud eladó szénafű.

A kolozsvári Szénafűvek legjobbika az ugynevezett **Elővölgy** bakamál
részben 29 hold és 895 ☐ öl terület szabadkézből eladó. Értekezhetni
megbizott Tauffer Károly ur kereskedővel Kolozsvártt.

Tiszta jó borok!!! Karvázy Gyula

csemege-, bor- és fűszer-üzletében kaphatók: pe-
csételt kupás (cylinder) üvegekben.

Jó asztali bor 1 kupa 48 kr.

Finomabb asztali bor 1 „ 54 kr.

Bakator 1 „ 70 kr.

Legfin. 1862-i bakator félkupa . . . 50 kr:

Budai ó-bor vörös „ 50 kr.

Minden kupás (cylinder) és félkupás üvegért
a **betét** 10 krajczár és ugyanannyiban vissza
is vétetik.

Figyelmeztetésül: a fennjegyzett borok a leg-
jobb állapotban adatnak ki, nemkülönben vidéki
megrendelések is a legpontosabban küldetnek el.

Karvázy Gyula,
Főtér gróf Teleky-ház

(426)

2-25

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt
s általa minden könyvárusnál kapható:

Erdélyi képes nagyobb naptár 1872-dik évre.

Tiszti czimtárral s érdekes tartalommal.

Ára 50 kr.

MAGYAR POLGÁR NAGY NAPTÁRA 1872-dik szökő évre.

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

TARTALOM:

I. Naptárrész 1872-re. II. Szépirodalom, történet, természettudomány és közgazdasági rész. 1. A hon-
véd foglyok Szebenben. Költemény Medgyes Lajostól. 2. A kivégzett Török professor fogaági naplója.
Közl. K. Papp Miklós. 3. Toma, román népballada. Közl. Moldován Gergely. 4. Egy hadi ítélet 1849-
ben, Koós Ferencztől. 5. Újabb adatok Lovassy László felségservéti pöréhez. Közl. K. Papp Miklós.
6. Tököllyné zászlója, elbeszélés Lukácsytól. 7. Fehér Anna, népballada, közli Lukácsy. 8. Mirabeau
halála Louis Blanc-tól, fordította a száműzöttek lapjából a „L'Homme”-ból Tuseai. 9. Széchy Mária
levéltárából (1668). Közl. Szilágyi Sándor. 10. Egy bál Mátyás királynál. 11. Egy román népvész nap-
lója (1849-diki román népfelkelés történetéhez.) Közl. K. Papp Miklós. 12. A Kossuth-banquet Washing-
tonban (1852). 13. Szent-György helyettese Langbeintől, fordította Szász Béla. 14. Egy léghajós. Elbe-
szélés Jókai Mórtól. 15. Bölcsődal, Petrusz Jenőtől. 16. Az ó sáncz szorosa, Orbán Balázstól.
17. Dalok Jankához, Sámil Lajostól. 18. Darwin elmélete, Herman Ottótól. 19. A kadiacsfalvi malom
Székely népballada. Közl. Szűcs Mihály. 20. A gazdálkodás- és takarékságról, Janet Pál után Sámil
Lászlóné. 21. Nagypénteken, Indali Gy. 22. Nagy események dióhéjban. 23. Román népdalok. 24. A
munkásokról, Sámil Lászlótól. 25. Egy 1632-ik évi fali naptár, közli Jakab Elek. Egy igen érdekes
esketés 1563-ból, közli P. Szathmári Károly. 27. A hasznosról és a becsületről, Janet Pál után, Sámil
Lászlóné. 28. A természettudományok száz év előtt. 29. A csendes-tengeri vasut pálya. 30. A zsidók man-
nája. 31. Egy pár szó a komlótermelésről. 32. Szesz finomító gyárak felállításá. 33. A sajkészítésről. 34. Pár
szó a trágyahulladékról. 35. A méter-mérték és súlyrendszer. 36. Bélyegilletékek. 37. Távirtd. 38. Posta. 39.
Vasuti menetrendek. 40. A Királyhágón inneni vásárok. 41. Teljes tiszti czimtár a legújabb hivatalos adatok
nyomán. 42. Hirdetések.

Tiszti czimtárral 1 frt 30 kr.

Czimtár nélkül 1 frt.

K ö z h a s z n u

Erdélyi Képes Naptár 1872-dik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orsz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal,
a kolozsvári levélposta indulása s érkezése, távirtd, kamat-számítás és árendát
mutató táblákkal.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Emléklapok Kolozsvár előkorából.

Irta Vass József. 8-rét (50 l.) . . . Ára 40 kr.

Erdély a rómaiak alatt.

Kúfók nyomán írta Vass József a magyar tudományos akademia levelező tagja
Az erdélyi muzeum-egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pálya munka. Erdély
térképével. n. 8-rét (XIV. 196 l.) . . . Ára 1 frt 50 kr